

روسیه به آمریکا درباره خروج از توافق هسته‌ای هشدار داد

سفیر مسکو در واشنگتن، نامه شورای افسر اسبوس روسیه در حمایت از توافق هسته‌ای را به وزیر امور خارجه آمریکا ارائه داد که در آن نسبت به خروج آمریکا از این توافق هشدار داده شده است. به گزارش اسپوتنیک آنتولی آنتونوف، سفیر روسیه در واشنگتن، وزیر کس تیلرسون، وزیر امور خارجه آمریکا دیدار و درباره مسائل مختلف از جمله مقابله با داعش در عراق و سوریه و مسئله هسته‌ای کره شمالی گفت‌وگو کردند.

نیکولای لاخونین، سخنگوی سفارت روسیه، ضمن اعلام این خبر گفت که سفیر مسکو بیانیه شورای فدراسیون روسیه درباره توافق هسته‌ای با ایران را به تیلرسون ابلاغ کرده است. لاخونین گفت: سفیر ما یک رونوشت از بیانیه شورای فدراسیون خطاب به پارلمان‌های آمریکا، چین، فرانسه، آلمان انگلیس و پارلمان اروپا را به وزیر امور خارجه آمریکا ارائه داد که در آن قانونگذاران روس نسبت به پیامدهای خروج آمریکا از توافق هسته‌ای هشدار داده‌اند. شورای فدراسیون روسیه این بیانیه را اواخر ماه اکتبر امده کرده که در آن تأکید شده است، خروج احتمالی آمریکا از توافق هسته‌ای می‌تواند آسیب‌های جبران‌ناپذیری را به تلاش‌ها درباره حفظ رژیم عدم اشاعه هسته‌ای وارد کند. روسیه در حالی بر حمایت خود از توافق هسته‌ای ایران و گروه ۵+۱ تأکید کرده است که رئیس‌جمهور آمریکا اخیراً اعلام کرد پایبندی ایران به توافق را تأیید نخواهد کرد. این اقدام سبب شده است تا تصمیم‌گیری درباره آینده توافق هسته‌ای به کنگره آمریکا سپرده شود.

تلاش‌های مقامات اروپا باهدف حفظ برجام

رؤسای جمهوری روسیه و فرانسه در گفت‌وگو تلفنی تأکید کردند بازنگری در توافقنامه هسته‌ای با ایران (برجام) پذیرفتنی نیست. شبکه تلویزیونی روسیا الیوم به نقل از کرملین اعلام کرد: ولادیمیر پوتین رئیس‌جمهور روسیه و امانوئل مکرون رئیس‌جمهور فرانسه در تماس تلفنی درباره نتایج گفت‌وگوهای بین‌المللی درباره سوریه در آستانه گفت‌وگو کردند. دو طرف در این گفت‌وگو تلفنی تأکید کردند بازنگری در توافقنامه هسته‌ای با ایران (برجام) پذیرفتنی نیست.

سفر جانسون به آمریکا باهدف «حفظ برجام»

وزیر خارجه انگلیس قرار است برای متقاعد کردن سناتورهای کنگره در مورد برجام که آن را «یک پیروزی دیپلماتیک» دانسته است به آمریکا سفر کند. به گزارش ایسنا پورس جانسون، وزیر خارجه انگلیس قرار است هفته بعد برای متقاعد کردن سناتورهای کنگره به عدم اعمال تحریم‌های جدید - که می‌تواند برجام را به خطر بیندازد - به واشنگتن سفر کند؛ در حالی که جانسون برجام را یک پیروزی دیپلماتیک دانست و تأکید کرد که این توافق باعث تغییر در سیاست‌های ایران در خاورمیانه نشده است. روز پنج‌شنبه نیز تراسا می، نخست‌وزیر انگلیس در تماسی تلفنی با نتانیاهو تأکید کرد که انگلیس به برجام متعهد می‌ماند.

واکنش ظریف در خصوص اسناد ادعایی آمریکا

«محمدجواد ظریف» وزیر امور خارجه ایران، روز پنج‌شنبه در صفحه توئیتر خود در واکنش به اسناد ادعایی آمریکا از تباطؤ ایران با القاعده نوشت: یک رکورد سخیف از میزان تأثیر گذاری دلارهای نفتی؛ اخبار دروغ سازمان سیا و بنیاد دفاع از دموکراسی با اسناد گزینشی القاعده درباره ایران نمی‌تواند نقش متحدان آمریکا در ۱۱ سپتامبر را تطهیر کند؛ به گزارش ایرنا، سازمان مرکزی اطلاعات آمریکا به تازگی اسنادی را منتشر کرده که مدعی است در جریان عملیات سال ۲۰۱۱ ترور «اسامه بن لادن» بنیانگذار القاعده به دست آورده است. در این اوراق که هدفی جز پاک کردن لکه ننگ القاعده از دامان متحدان آمریکا را دنبال نمی‌کند، ادعا شده که ایران به این گروه پیشهاد حمایت‌های مالی و تبلیغاتی داده است. این در شرایطی است که بر خلاف برخی کشورهای منطقه، تهران همواره موضع شفافیتی در قبال گروه‌های تروریستی همانند طالبان، القاعده و داعش داشته است.

طرح ابتکاری «سوچی» تحقق یک معجزه را نوید می‌دهد؟!

فاروق نجم‌الدین

کارشناس ارشد علوم ارتباطات

ولادیمیر پوتین گویای قریب نیست دست از غافلگیری بزدارد. او گاه و بیگاه کارتی جدیدی می‌کند و دستاوردهای جدید نیز کسب می‌کند؛ دستاوردهایی که قدرت رهبری او و کارآمدی راهکارهایش را به اثبات می‌رساند. این امر خصوصاً در خاورمیانه و بحران سوریه مصداق ملموس‌تری دارد. در حالی که خود نظام سوری با سردرگمی هرچه تمام‌تر، ناتوانی خود را در اداره بحران نشان می‌داد و در شرایطی که نظران بین‌المللی از پایان دوران پشار اسد سخن می‌گفتند، دخالت میدانی نیروهای روسیه به تدریج معادله را به نفع دمشق سنگین ساخت. راهکارهای روس‌ها اما منحصر به پیروزی‌های نظامی و حذفت مخالفین نبود. روس‌ها بارها و بارها

گام‌های مؤثری برای برقراری آتش‌بس محدود در برخی مناطق برداشتند و برای تحقق آن از فشار آوردن به دمشق فروگذار نبودند. حاصل این اقدامات برگزاری نشست‌های «آستانه» بود که تاکنون ۶ دور از آن برگزار شده است. نشست‌هایی که رهبران گروه‌های مسلح سوری را در کنار نمایندگان دولت سوریه نشانده. در حال حاضر آتش‌بس سراسری سوریه هر حله شکنندگی را هم پشت سر گذاشته و چهار منطقه نیز به عنوان مناطق «کاهش تنش»، رسمیت پیدا کرده‌اند که یکی از آنها منطقه مهم و استراتژیک ادلب است. جدیدترین اقدام متهورانه روس‌ها اما دعوت از ۳۳ شکل سیاسی و عشایری و همچنین جلب موافقت دولت سوریه برای مشارکت در طرح گفت‌وگوی ملی است که نهایتاً «کنگره آشتی ملی» نام گرفت. این کنگره قرار است ۱۸ام نوامبر/ ۲۷ام آبان ماه در شهر ساحلی سوچی

محبوب می‌شد. ترکیه همه جا از «بگان‌های حمایت خلق کرد» به عنوان گروه تروریستی یاد می‌کند. اما به هر حال، محاسبات هزینه و فایده تر کهارا واداشت که همراهی خود را اعلام کنند. بنابراین اینجا سخن از دولت روسی نیست، بلکه سخن از خواست درست وقایع میدانی است که قراره با یادداشت‌هایم که مذاکرات ژنو مستقیماً زیر نظر جامعه بین‌المللی اداره می‌شود و مصوبات آن می‌تواند مشروعیت بین‌المللی را به دست آورد. استقبال دیمستور از طرح ابتکاری پوتین می‌تواند به عنوان حلقه وصل نشست‌های ژنو تلقی شود و پای مصوبات «کنگره آشتی ملی سوریه» را به شورای امنیت و سازمان ملل باز کند. طرف داعش از سوریه و عراق توانست بارقه‌های امید را برای پایان دادن به زنجیره خونریزی در سوریه، به مردمان خسته از جنگ بازگرداند. مخصصات دیرینه اما مسلماً با پیروزی یک طرف و حذف طرف مقابل پایان نمی‌یابد. تنها ضامن موفقیت «کنگره ملی آشتی» نرمش نظام حاکم بر دمشق و نیز مخالفان اسد برای ساختن سوریه جدید است.

تلقی و در این باره جوسازی کند.

همین همکاری‌ها در چارچوب ایران، باعث شده تا کشوری چون ایالات متحده که پیش‌تر بانی و حامی بزرگترین طرح‌های ضدایرانی، از تهدید گرفته تا تحریم بود، حال در وضعیت تنگنا قرار گیرد. با برجام شرایط برای ایالات متحده بسیار دشوار شده؛ به طوری که اصرار دونالد ترامپ، رئیس‌جمهوری تازه‌کار این کشور بر برجام‌گریزی، متحدان گذشته کاخ سفید را از آن دور کرده است.

کشورهای اروپایی که تا چندسال پیش در پی صدور قطعنامه‌های شورای امنیت با آمریکا در یک صف قرار گرفتند، اکنون جبهه‌ای در مقابل ترامپ آراسته و مدعی‌اند که با خروج آمریکا از برجام، آنها به توافق هسته‌ای پایبند خواهند ماند. همانند رخدادی که چندروز پیش در بروکسل پیش آمد و سران ۲۸ کشور عضو اتحادیه اروپا در این نشست حمایت خود را از برجام اعلام کردند. دور از ذهن نیست که این پیام برای مدتی در شماره یک دولت آمریکا ارسال شده است.

جدیدت سه کشور اروپایی عضو گروه ۵+۱ تا جایی ادامه یافت که رئیس‌جمهوری آمریکا ناگزیر به پذیرش نقش مستقل بروکسل از واشنگتن شد و اظهار کرد که «مخالف ادامه روابط تجاری آلمان و فرانسه با ایران نیستیم». از طرفی، چنین مواضع مشابهی از طرف ر کس تیلرسون، وزیر امور خارجه آمریکا نیز انتشار و انعکاس یافت که وی مدعی شد آمریکا قصد برهم زدن معاملات تجاری اروپا و ایران را ندارد.

فضای پس از تأیید مجدد برجام

ایران با هموارسازی بستر برای بازرسان آژانس نشان داده که هیچ‌گونه انحرافی در برنامه هسته‌ای خود نداشته و همانند گذشته به فعالیت‌های صلح‌آمیز خود با حضور یا بدون حضور مأموران این سازمان بین‌المللی ادامه خواهد داد. حسن‌نیت تهران در این زمینه به‌انشار هشت گزارش آژانس با محتوای تأیید پایبندی ایران به برجام منجر شد.

از طرفی، سخنان آمانو در ایران بار دیگر اقدامات سازنده و همسوی تهران و آژانس را در سطح بین‌المللی انعکاس داد. وی در بخشی از اعلام مواضع خود گفت که «از ژانویه ۲۰۱۶ آژانس پایبندی ایران به توافق هسته‌ای برجام را کاملاً زیر نظر دارد. آژانس به صراحت اعلام می‌کند که ایران به تعهدات خود تحت توافق هسته‌ای پایبند بوده است.»

در چنین شرایطی، راه برای ایالات متحده ناهموار به‌نظر می‌رسد، چراکه جهان باردیگر ندای پایبندی ایران به برجام و صلح‌آمیز بودن فعالیت‌های هسته‌ای جمهوری اسلامی را از زبان نماینده خود در سازمان بین‌المللی انرژی اتمی شنید. از این‌رو هر اقدام مخالفی از جانب مقامات آمریکا در کاخ سفید و کنگره با محکومیت جهانی مواجه خواهد شد.

با سفر آمانو به ایران و مهر تأیید مجدد وی بر اقدامات برجامی تهران، این نکته برداشت می‌شود که تلاش آمریکایی برای اثر گذاری بر آژانس بی‌نتیجه بوده و آنها ناگزیر به پیمودن راه‌های دیگری برای مقابله با ایرانند.

توافق هسته‌ای و راه ناهموار آمریکا

لس آنجلس تایمز، اخیراً گزارش داده که ترامپ، مخالف شدید توافق، اعلام کرده که تهران تعهدات خود را برآورده نکرده است. این قضایاتی است که تعدادی از قانونگذاران محافظه‌کار نیز به آن اعتقاد دارند. اما بسیاری دیگر از جمله مقامات ارشد کابینه، بیشتر دیپلمات‌های اتحادیه اروپا و سازمان ملل مخالفان او هستند و معتقدند که توافق به‌خوبی در حال کار است.

رئیس‌جمهور آمریکا در سخنرانی خود، ایران را به چندین مورد متهم کرد، مواردی که به‌زعم او تخلف در قرارداد محسوب می‌شود. به گزارش «دیویک» این ادعاها شامل تخلف در آب و سنگین مجاز مورد استفاده برای خنک کردن رآکتورهای هسته‌ای و تعداد سانتر فیوژن‌های پیشرفته مجاز براساس مفاد قرارداد بود. علاوه بر این ترامپ اعلام کرد که «بازرسان بین‌المللی دسترسی کامل برای انجام بازرسی را ندارند.»

تأثیر همکاری ایران و آژانس بر انزوای آمریکا به گزارش ایران، باره‌خی گمان می‌کند که ممکن

است فشارهای آمریکا بر آژانس در این سفر خود را نشان دهد و شاهد درخواست‌های غیرمنتظره از جانب آمانو باشیم. رفتار آژانس اما نشان داد که همانند اتحادیه اروپا، مسیری جدا از آمریکا را در پیش گرفته و به‌طور جدی پیگیر اجرای برجام است و در این راه، نقش داوری بی‌طرف را بازی می‌کند؛ نقشی که از آغاز گفت‌وگوهای هسته‌ای برعهده این نهاد معتبر بین‌المللی قرار داده شده است.

لبنه طرف دیگر قضیه را هم باید در نظر گرفت که به نقش سازنده جمهوری اسلامی ایران و همکاری نزدیک تهران با آژانس ارتباط می‌یابد. مقامات کشور ما با تکیه بر قدرت نرم دیپلماتیک توانستند پیام صلح‌آمیز بودن برنامه هسته‌ای ایران را به گوش جهان برسانند. بنابراین با برجام دیگر هیچ بازیگری در عرصه منطقه‌ای و بین‌المللی نمی‌تواند، برنامه هسته‌ای جمهوری اسلامی را به‌عنوان تهدیدی برای جامعه بشری

واشنگتن بر این عقیده هستند که دولت‌های اروپایی در صورتی که در دو راهی گزینه تجارت با ایران یا تحریم از سوی آمریکا قرار گیرند، ترجیح می‌دهند روابطشان با آمریکا را حفظ کنند. همان‌طور که معتقدند تکیه بر موضع برخورد با تهران، مثل از این بردن توافق هسته‌ای، اروپایی‌ها را به سمت قبول شروطی از جمله مذاکره دوباره در مورد توافق یا درخواست تغییر رفتار منطقه‌ای ایران، سوق می‌دهد.

ایران و ایالات متحده به سمت اوج‌گیری رویارویی‌ها پیش می‌روند. اروپایی‌ها بر این عقیده هستند که در صورت نوسان توافق هسته‌ای، امید ناچیزی برای حل دیپلماتیک مسائل مورد اختلاف با ایران وجود دارد و در ادامه احتمال بحرانی شدن استقرار و امنیت در منطقه خاورمیانه وجود دارد.

ایران در سیرطبر منطقه و بسازی روی نقاط ضعف اروپایی‌ها پیش شده است. اروپا نگران آن است که افزایش تحریم‌های ایران موجب بروز درگیری شده و اروپایی‌ها نیز مجبور به دخالت در این درگیری شوند، از این‌رو، دانما در این باره هشدار می‌دهد. ایران در انداختن توپ به زمین آمریکا موفق نشد و در مقابل، اروپا در دام احتمال بحرانی شدن استقرار و امنیت گرفتار شد؛ به این شکل تویی آشتین در زمین اروپا افتاده است، اما همچنان تصمیم نهایی با ترامپ است.

